

О. О. Морушко, Н. О. Химиця

Національний університет "Львівська політехніка", м. Львів, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ОБМІНУ: СОЦІОНІЧНИЙ АСПЕКТ

Досліджено важливість інформації як основного ресурсу для забезпечення існування інформаційного суспільства. Зазначено, що це складний процес, який можна розглядати з різних точок зору. Наголошено на ролі практичної психології у вивченні цих процесів, зокрема з точки зору наявної теорії інформаційного метаболізму. Розглянуто процеси обміну і поширення інформації в соціумі, ефективності її передачі з точки зору соціонічної теорії. Обґрунтовано тезу про різну інтенсивність обміну інформацією між представниками соціуму, залежно від інтертипних стосунків і психологічної дистанції. Наведено принципи утворення базових шістнадцяти соціонічних типів і формування на їх основі чотирьох квадрантів. Зазначено психічні функції, які є цінностями кожної з чотирьох квадрантів, та перераховано, якими із них передається інформація із квадранту в квадрант. Наведено представників інволюційного та еволюційного кільця прогресу, розкрито механізм руху соціальної інформації як за годинниковою, так і проти годинникової стрілки. Подано означення підтипів у межах соціонічних типів і розкрито їхню роль у процесах інформаційного обміну в соціумі. Обґрунтовано роль рівня інтелекту в процесі передачі інформації та комунікації між учасниками інформаційного обміну. Описано умови ефективного лідерства в колективі та обрання оптимального керівника в разі його формування за квадрантним або іншим принципом. Зазначено важливість розуміння керівниками колективів правильної інформаційної комунікації з підлеглими та потребу в достовірності і достатності цієї інформації. Обґрунтовано засади подальшого вивчення процесів інформаційного обміну у суспільстві для забезпечення повноцінного інформаційного обміну в соціумі. Проаналізовано можливість подальших наукових досліджень у межах зазначеної проблематики та сфери практичного застосування отриманих результатів досліджень.

Ключові слова: соціоніка; квадрантні цінності; інформаційний метаболізм; соціум; ефективне лідерство.

Вступ / Introduction

Одним з найважливіших чинників забезпечення життєдіяльності соціуму є процес передачі інформації. Сучасне суспільство, яке давно і заслужено називають інформаційним, інформацію вважає найвищою цінністю. Тому своєчасне отримання об'єктивної, повної, достовірної та адекватної інформації набуває для нас ключового значення, особливо за умов сьогодення, коли наша держава вже понад півтора року перебуває в стані виснажливої війни. Вороги намагаються використати будь-які можливості задля ведення проти нас інформаційно-психологічних операцій (ІПСО). Тому актуальність викладеного нижче матеріалу важко переоцінити.

Цей процес можна розглядати з різних точок зору. Як на нашу думку, то значний пізнавальний інтерес можуть становити результати аналізу процесу передачі інформації з точки зору соціонічної теорії, яка є одним з підрозділів практичної психології.

На цей час зазначену проблематику досліджено час-

тково, тому становить значний науковий інтерес.

Об'єкт дослідження – особливості процесу обміну інформацією в соціумі згідно із соціонічною теорією.

Предмет дослідження – психічні функції як канали взаємодії і передачі інформації між представниками різних квадрантів.

Мета роботи – дослідити процеси інформаційної взаємодії між представниками соціуму та можливості покращення цього процесу.

Для досягнення зазначеної мети визначено такі *основні завдання дослідження*:

- 1) встановити процеси і закономірності взаємообміну інформацією на базі наявних взаємостосунків між соціонічними типами;
- 2) визначити оптимальні комунікаційні канали для передачі і поширення корисної інформації у соціумі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематику інформаційного обміну досліджувало чимало дослідників. Зокрема, у роботі, авторами якої є І. Georgiou, R. Concer, A. Mrvar [3], проаналізовано сумісність

Інформація про авторів:

Морушко Олександр Олександрович, канд. істор. наук, доцент, кафедра соціальних комунікацій та інформаційної діяльності.

Email: morushkoO@gmail.com; <https://orcid.org/0000-0001-8872-2830>

Химиця Наталія Олексіївна, канд. істор. наук, доцент, кафедра соціальних комунікацій та інформаційної діяльності.

Email: nhymytsa@gmail.com; <https://orcid.org/0000-0003-4076-3830>

Цитування за ДСТУ: Морушко О. О., Химиця Н. О. Особливості інформаційного обміну: соціонічний аспект. Науковий вісник НЛТУ України. 2023, т. 33, № 5. С. 93–97.

Citation APA: Morushko, O. O., & Khymytsia, N. O. (2023). Some features of information exchange: social aspect. *Scientific Bulletin of UNFU*, 33(5), 93–97. <https://doi.org/10.36930/40330512>

і різноманітність різних, взаємопов'язаних, структурних конфігурацій груп, що спрямовані на досягнення певної мети, що потребує спільної діяльності. Системність такої взаємодії можна вирішити за підходом, який відповідає соціометричним принципам, та коректним інформаційним взаємобміном.

У роботі M. Campêlo, T. Figueiredo, A. Silva [1] на основі соціометричного аналізу соціальних мереж розглянуто проблему формування соціотехнічних команд з групи осіб з різними навичками та соціальною мережею, яка фіксує взаємну спорідненість між ними. У науковій публікації колективу авторів під керівництвом T. Toshihiro Yoshizumi [10] оцінено систему для аналізу людських стосунків із використанням теорії нечітких теорій. Запропонована методика дає змогу розширити можливості застосування методу соціометричного аналізу Морено.

У роботі V. Yannibelli, A. Amand [12] розглянуто проблему формування кількох команд із психологічно сумісних експертів так, щоб ефективність розподілу була максимальною. У дослідженні застосовано аналіз соціальних мереж. У науковій роботі Liu Jiamou, Wei Ziheng [4] досліджено соціальну динаміку згуртованості через мережеву топологію міжособистісних зв'язків. Запропоновано ігрову модель згуртованості, яка не тільки покладається на соціальну мережу, але й відображає соціальні потреби людей.

У роботі K. Pietrak [9], висвітлено основи теорії соціонів, із обґрунтуванням моделі оброблення інформації людською психікою Аушри Аугустінавічюте, а також філософську думку, що лежить в основі концепції елементів інформаційного метаболізму. Основна мета роботи – представити соціоніку англослов'янській спільноті, щоб краще використати її пояснювальний потенціал у сфері міжособистісного спілкування.

У роботі авторства M. Vaida [11] подано методику побудови спільних команд, яку можна використовувати в освітніх і програмних компаніях на основі альтернативних методологій, зокрема індикатора типу Майерс-Бріггс (МВТІ) та системи Юнга-Кейрсі. Проаналізовано нові методики, елементи, що стосуються типологій на основі східної та західної культур.

Заслужують на увагу також дві публікації вітчизняних дослідників. Зокрема, у роботі О. Морущка, Н. Химиці та Н. Шаховської [7] на основі використання базису Юнга запропоновано авторську методику дистанційного аналізу для підбору дієздатних колективів, оцінення їхньої згуртованості та визначення оптимального лідера. Ця методика дає змогу з високою імовірністю визначити ментальність людини і оцінити її застосування для виконання певного виду робіт. Перевагою запропонованої методики є її відносна простота і доступність у використанні. У роботі С. Федущко [2] розглянуто актуальну важливу наукову та прикладну проблему валідації соціально-демографічних характеристик учасників віртуальної спільноти у спосіб комп'ютерно-лінгвістичного аналізу інформаційного контенту.

Найвні літературні джерела частково розкривають тематику зазначеного дослідження, але переконують у його актуальності і необхідності подальших наукових розробок у цьому напрямі.

Матеріали та методи дослідження. Для дослідження використано загальнонаукові методи, зокрема: емпіричні (експеримент, спостереження), комплексні (аб-

страгування, аналіз і синтез), теоретичні (сходження від абстрактного до конкретного, узагальнення, індукція, дедукція, класифікація), а також системний, функціональний, конкретно-соціологічний.

Результати дослідження та їх обговорення / Research results and their discussion

Соціоніка істотно опирається на теорію інформаційного метаболізму, яку розробив у 1940 р. польський психолог А. Кемпінський. Згідно з цією теорією, взаємодія психіки з навколишнім середовищем і її будова мають інформаційний характер. Подібно до того, як тіло людини потребує їжі у вигляді продуктів у певних співвідношеннях, психіка людини також потребує "їжі" у вигляді різної інформації. Потoki інформації йдуть із зовнішнього і внутрішнього світу, але з системної точки зору і міркувань зручності, їх вважають зовнішніми відносно психіки [8, с. 32–33].

Загалом існує 8 психічних функцій – ділова логіка (■), логіка співвідношень (□), вольова сенсорика (●), сенсорика відчуттів (○), етика емоцій (■), етика відносин (□), інтуїція можливостей (▲), інтуїція часу (△). Усі вони, у різній послідовності, є складовими частинами моделі "А" людської психіки. Саме завдяки їх різному взаємному розташуванню ми отримуємо 16 базових соціонічних типів.

Сукупність усіх 16 базових соціонічних типів, які доповнюють одне одного, з усіма притаманними їм особливостями, прийнято називати соціоном. По суті, соціон – це копія людського суспільства в мініатюрі, одиниця інтегрального людського інтелекту [6, с. 135].

Ці 16 соціонічних типів утворюють 4 соціонічних квадрати, до складу кожної з них входить по 4 типи. Розподіл соціону на квадрати відбувається так, щоби соціотипи в межах однієї квадрати перебували у максимально сприятливих взаємостосунках. Квадрати формуються на основі так званих квадральних цінностей, якими є 4 із 8 психічних функцій.

До квадральних цінностей кожної із квадратів відповідно належать: першої квадрати – інтуїція можливостей (▲), логіка співвідношень (□), етика емоцій (■), сенсорика відчуттів (○); другої квадрати – вольова сенсорика (●), логіка співвідношень (□), етика емоцій (■), інтуїція часу (△); третьої квадрати – вольова сенсорика (●), етика відносин (□), ділова логіка (■), інтуїція часу (△); четвертої квадрати – інтуїція можливостей (▲), етика відносин (□), ділова логіка (■), сенсорика відчуттів (○). Отже, враховуючи чергування в моделі "А" екстравертних та інтровертних, а також раціональних та ірраціональних функцій, ми можемо локалізувати склад кожної із квадратів.

До складу першої (альфа) квадрати будуть входити:

- інтуїтивно-логічний екстраверт (ІЛЕ) – ▲□;
- сенсорно-етичний інтроверт (СЕІ) – ○■;
- етико-сенсорний екстраверт (ЕЕЕ) – ■○;
- логіко-інтуїтивний інтроверт (ЛІІ) – □■.

До складу другої (бета) квадрати будуть входити:

- сенсорно-логічний екстраверт (СЛЕ) – ●□;
- інтуїтивно-етичний інтроверт (ІЕІ) – ▲■;
- етико-інтуїтивний екстраверт (ЕІЕ) – ■△;
- логіко-сенсорний інтроверт (ЛСІ) – □●.

До складу третьої (гама) квадрати будуть входити:

- сенсорно-етичний екстраверт (СЕЕ) – ●■;

- інтуїтивно-логічний інтроверт (ЛІІ) – $\triangle \blacksquare$;
- логіко-інтуїтивний екстраверт (ЛІЕ) – $\blacksquare \triangle$;
- етико-сенсорний інтроверт (ЕІІ) – $\square \bullet$.

До складу четвертої (дельта) квадрати будуть входити:

- інтуїтивно-етичний екстраверт (ІЕЕ) – $\triangle \square$;
- сенсорно-логічний інтроверт (СІІ) – $\square \bullet$;
- логіко-сенсорний екстраверт (ЛСЕ) – $\blacksquare \bullet$;
- етико-інтуїтивний інтроверт – $\square \triangle$.

Кожна із квадрат має дві суміжних і одну протилежну квадрату. Протилежними є перша і третя, а також друга і четверта квадрати, оскільки їхні квадральні цінності є прямо протилежними. З іншого боку, у суміжних квадрат 2 із 4 психічних функцій є тотожними. Саме вони і слугують каналами передачі інформації із квадрату в квадрат.

Інформаційна несумісність квадральних цінностей протилежних квадрат наводить на думку, що адекватна передача інформації між такими квадратами є неможливою без участі представників однієї з двох квадрат, які є суміжними до цих протилежних квадрат. У спрощеному вигляді цей процес можна подати як трансформацію інтраактивних стосунків у діаді (між представниками протилежних квадрат) на тріаду. У такому разі третя комунікативна сторона стає визначальною у процесі передачі інформації завдяки кращому взаєморозумінню з протилежними сторонами.

Отже, можна констатувати, що комунікаційними каналами між першою та другою квадратою будуть $\square$ та $\blacksquare$, між другою та третьою – $\triangle$ та $\bullet$, між третьою та четвертою – $\square$ та $\blacksquare$, між четвертою та першою – $\triangle$ та $\bullet$. Не важко зауважити, що усі 8 психічних функцій задіяні в процесі інформаційного обміну в соціумі. Звичайно, не можна стверджувати, що комунікація між суміжними квадратами відбувається виключно тільки за вказаними каналами. Проте очевидно, що ефективність використання інших каналів буде значно нижчою.

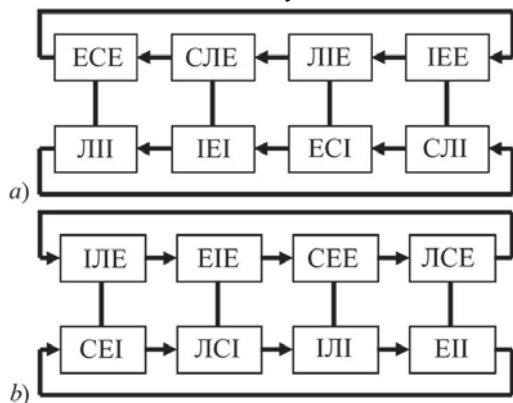

Рисунок. Кільця соціального прогресу / Rings of social progress:
a) інволюційне / involutory; b) еволюційне / evolutionary

До складу кожної із квадрат входять дві діади дуальних типів – раціонали та ірраціонали. Об'єднані спільними квадральними цінностями, вони легко знаходять взаємопорозуміння й ідеально можуть працювати в одній команді. Проте, завдяки різниці у психологічній установці (для раціоналів головне – результат, а для ірраціоналів – процес), кожна з квадральних діад надає комунікативну перевагу, або інакше кажучи – орієнтується на різні суміжні квадрати. Саме це забезпечує рух соціальної інформації в обидва боки – як за годинниковою, так і проти годинникової стрілки (рисунок). Представники інволюційного кільця прогресу орієнтовані на попередню квадрату (проти годинникової стрілки), ево-

люційної – на наступну (за годинниковою стрілкою) [8, с. 141].

Ця схема передачі інформації з квадрату в квадрат є досить узагальненою і не враховує деяких ментальних особливостей соціотипних типів, зокрема те, що вони поділяються на підтипи. Під підтипом у цьому разі розуміємо переважне використання однієї з провідних ментальних функцій соціотипом (програмної чи творчої) для вирішення повсякденних соціальних завдань, які постають перед індивідом.

Для нас найбільший практичний інтерес для дослідження будуть становити ті підтипи, в яких домінантною психічною функцією буде творча. По-перше, їх є значно менше, ніж "стандартних" (з домінантною програмною функцією) – приблизно 10-15 %. По-друге, важливим фактом є те, що у підтипів з домінантною творчою психічною функцією відбувається перерозподіл ментальної енергії, внаслідок чого у них, порівняно зі "стандартними" представниками соціотипу, значно краще розвинена третя, нормативна функція. Саме цей чинник і слугує покращенню взаєморозуміння з представниками однієї із суміжних квадрат.

По суті, можна говорити про утворення ще 4-х проміжних квадрат, які умовно можна назвати міражними, оскільки дуальні діади зі суміжних квадрат, які входять до їх складу, також утворюють дві пари, що перебувають між собою у міражних стосунках. До складу першої міражної квадрати входять підтипи ЛСЕ, ЕІІ, ЕСІ та ЛІІ; другої – ЛІЕ, СЕІ, СЛІ та ІЕІ; третьої – ІЕЕ, ЛСІ, ЛІЕ та ЕСІ; четвертої – СЕЕ, ЛІІ, ІЕЕ та СЛІ. Є всі підстави вважати, що саме ці 10-15 % соціуму, з домінантною творчою психічною функцією, є основними комунікаторами, що сприяють поширенню потрібної інформації в соціумі з максимальною швидкістю і мінімальними спотвореннями її.

Є ще один важливий чинник, який потрібно враховувати, коли ми говоримо про ефективну інформаційну комунікацію між соціотипами. Це – рівень інтелекту комунікуючих типів. У теорії найважливіше значення у визначенні інтертипних стосунків і правильної психологічної дистанції відіграють виключно соціотипи, які вступають у взаємодію. На практиці ж, велика різниця в інтелекті може навіть найсприятливіші стосунки перетворити на несприятливі. І навпаки, за умови високого інтелекту обох комунікативних сторін, несприятливі інтертипні стосунки можуть стати досить комфортними, якщо буде обопільна воля до цього.

З точки зору теорії лідерства, найефективнішим керівником є той, який не тільки уособлює інтереси всієї групи, але й найкраще комунікує з членами групи, задіює їх до колективної діяльності, використовуючи їхні сильні позиції. Тобто лідер повинен бути в центрі колективу, рівновіддаленим від усіх. За умови побудови колективу за квадральним принципом цього неважко досягнути. Якщо ж до складу колективу будуть входити представники різних квадрат, то, на нашу думку, оптимальним лідером такого колективу буде індивідум з найвищим інтелектом. Завдяки кращому наповненню всіх психічних функцій йому легше буде тримати баланс інтересів усіх членів колективу.

Для оптимального інформаційного обміну між підрозділами колективів, що мають складну організаційну структуру, очевидно варто задіювати їх керівників, якщо вони відповідають описаним вище вимогам, або ж

таких представників цих структурних підрозділів, у яких інтертипні стосунки є найсприятливішими. В іншому разі існує великий ризик, що в процесі передачі інформації вона зазнає деякого спотворення, неправильної інтерпретації або буде сприйнятою як інформаційний шум.

Зазначимо, що тип інформації, який генерується в різних квадрах, буде мати різну природу. Це пов'язано з їхніми квадральними цінностями, і відповідно, зонами їхньої соціальної відповідальності. Соціон діє як єдиний живий механізм, покликаний вирішувати нагальні проблеми.

Перша квадра запрограмована на виявлення в навколишньому середовищі нових ідей, їх формулювання і логічне оформлення. Ця функція має виконуватись за будь-яких умов, тому "генерування" нових ідей продовжується навіть тоді, коли система вже практично вичерпується і її творчий потенціал, тимчасово чи назавжди, стає нульовим.

Друга квадра діє за подібною схемою. Якщо на її вході з'являються нові теоретичні системи, вона їх бере в роботу і "випікає" з них різні варіанти "дослідних зразків", експериментальних прототипів. Орієнтація йде на кількісне зростання, екстенсивні методи, спокійне ставлення до непропорційно великої частки бракованої продукції.

Третя квадра створена для перевірки прототипів на міцність і життєздатність, на пошук у них прихованих дефектів і можливих небезпек. Все неефективне має стати ефективним, все закостеніле має стати динамічним, все аморальне має стати моральним, все застаріле має зникнути. Коли прототип не піддається покращенню, – він нежиттєздатний і не потрібно жалкувати, якщо він не витримав випробовування і загинув.

Четверта квадра приймає в роботу тільки те, що пройшло випробовування в "м'ясорубці" третьої квадрі і довело свою життєздатність. Цей прототип, яким вона починає займатись, ще недосконалий, нетехнологічний і неестетичний, але загалом це "вдала конструкція". І ось цей напівфабрикат починає доводитись до досконалості з метою його масового тиражування [5, с. 165–167].

Оскільки інформація від кожної із квадрантів передається до двох суміжних квадрантів за допомогою двох діад, які перебувають між собою у дзеркальних стосунках, то попередньо ця інформація підлягає обговоренню й узагальненню у квадральних межах. І тільки після цього вона передається у суміжні квадранти зрозумілою для них інформаційною мовою.

Обговорення результатів дослідження. Аналіз суцільності та різноманітності численних взаємопов'язаних структурних конфігурацій груп, а також дослідження соціальних мереж на основі соціометричних принципів здійснено в роботі [3]. Предметом дослідження авторів [1] стала проблема формування соціотехнічних команд з осіб з різними навичками і соціальною мережею, вивчення взаємної спорідненості між ними. Також заслуговує на увагу метод Ямасіти [10], який полягає в аналізі людських стосунків на основі дерева розділів з використанням методу соціометричного аналізу. Проблематика побудови команд для співпраці, заснованих на енеаграмі та індикаторі типу Майерс-Брігс (МВТІ), типологій на основі східних і західних культур, інші

альтернативні методології розглядають в роботі [11]. Усі ці роботи певною мірою є дотичними до згаданого дослідження та послужили певним його базисом.

Отже, за результатами виконаної роботи можна сформулювати такі наукову новизну та практичну значущість результатів дослідження.

Наукова новизна отриманих результатів дослідження – вперше аргументовано доведено, що інформаційний обмін у соціумі має не випадковий характер й істотно опирається на закони соціоніки, зокрема на теорію інтертипних стосунків.

Практична значущість результатів дослідження – проведений у роботі аналіз дає підстави вважати, що використання наукових підходів до організації процесу передачі інформації може забезпечити істотне покращення ефективності цих процесів.

Висновки / Conclusions

Отже, можна стверджувати, що процеси передачі і поширення інформації мають не випадковий характер. Зокрема, можна виокремити такі основні принципи:

- інформація в соціумі поширюється не хаотично, а згідно з чинними законами інформаційного метаболізму;
- під час комунікування представників суміжних квадрантів у ролі комунікаційних каналів найкраще використовувати ті, які є спільними для них квадральними цінностями;
- для комунікації між представниками протилежних квадрантів краще користуватись послугами соціотипу із суміжної квадрі;
- рівень інтелекту може стати визначальним чинником як у виборі лідера в колективі, так і в процесі вибору оптимального контактера для інформаційного обміну між структурними підрозділами в межах однієї організації;
- знання соціонічних законів передачі інформації робить цей процес значно ефективнішим і комфортнішим.

Використання на практиці цих нескладних правил може покращити взаєморозуміння в соціумі, мінімізувати кількість конфліктних ситуацій, пов'язаних із неправильною інтерпретацією отриманої інформації.

References

1. Campêlo, M., Figueiredo, T., & Silva, A. (2020). The sociotechnical teams formation problem: a mathematical optimization approach. *Annals of Operations Research*, 286, 201–216. <https://doi.org/10.1007/s10479-018-2759-5>
2. Fedushko, S. (2014). Development of a software for computer-linguistic verification of sociodemographic profile of web-community member. *Webology* 11(2), 126. URL: <https://www.webology.org/2014/v11n2/a126.pdf>
3. Georgiou, I., Concer, R., & Mrvar, A. (2020). A systemic approach to sociometric group research: Advancing the work of Leslie Day Zeleny, 1939–1947, *Social Networks*, 63, 174–200. <https://doi.org/10.1016/j.socnet.2020.01.002>
4. Jiamou, Liu, & Ziheng, Wei. (2016). Network, popularity and social cohesion: A game-theoretic approach. *Social and Information Networks*, 11–29. <https://doi.org/10.48550/arXiv.1612.08351>
5. Kaganets, I. V. (1997). Psychological aspects in management: Jung's typology, socionics, psychoinformatics. Kyiv-Ternopil: Mandrivets-Port-Royal, 204. [In Ukrainian]
6. Kirov, V. O., & Gorevalov, S. I. (2001). Sociological manual of a military journalist. Lviv: Western Ukrainian Consulting Center, 248. [In Ukrainian]
7. Morushko, A., Khymysia, N., & Shakhovska, N. (2020). Determining the Psychological Portrait of Members of Web Communities through Socionic Analysis. *Proceedings of the 2nd International Workshop on Control, Optimisation and Analytical Processing of Social Networks (COAPSN 2020)*, 112–124. URL: <https://www.semanticscholar.org/paper/Determining-the-Psychological-Portrait-of-Members-of-Web-Communities-through-Socionic-Analysis/Morushko-Khymysia-Shakhovska>

- logical-Portrait-of-Members-Morushko-Khymytsia/bdc0fee28d59ec83b26d7dd1c2b17f643209a95a
8. Morushko, O. O., & Khymitsa, N. O. (2017). Humanization of information exchange: a study guide. Lviv: Triada plus, 172. [In Ukrainian]
 9. Pietrak, K. (2018). The foundations of socionics. *A review, Cognitive Systems Research*, 47, 1–11. <https://doi.org/10.1016/j.cogsys.2017.07.001>
 10. Toshihiro Yoshizumi, T., Sumida, T., Shiono, Y., Namekawa, M., & Tsuchida, K. (2018). Evaluation of Advanced Analysis Method for Human Relationship Using Fuzzy Theory. *Intelligent Systems Design and Applications*, 772–782. https://doi.org/10.1007/978-3-030-16657-1_72
 11. Vaida, M. (2019). Collaborative Education Teams Development Using Alternative Methodologies. 11th International Conference on Education Technology and Computers, 223–227. <https://doi.org/10.1145/3369255.3369280>
 12. Yannibelli, V., & Amand, A. (2018). Collaborative Learning Team Formation Considering Team Roles: An Evolutionary Approach based on Adaptive Crossover, Mutation and Simulated Annealing. *Research in Computing Science*, 147(4), 61–74. <https://doi.org/10.13053/rcs-147-4-5>

O. O. Morushko, N. O. Khymytsia

Lviv Polytechnic National University, Lviv, Ukraine

SOME FEATURES OF INFORMATION EXCHANGE: SOCIAL ASPECT

The investigation reveals the importance of information as the main resource for ensuring the existence of an information society. This is a complex process that can be viewed from different perspectives. The significance and role of practical psychology in the study of these processes is indicated, in particular considering the existing theory of information metabolism. Processes of exchange and dissemination of information in society, effectiveness of its transmission from the point of view of socionic theory are considered. The thesis concerning the different intensity of information exchange between representatives of society depending on intertype relations and psychological distance is substantiated. Information referring to the principles of the formation of the basic sixteen socionic types and the formation of four squares based on them is highlighted. Information relating to mental functions, which are the values of each of the four squares, is indicated; and those transmitting information from square to square are listed as well. The representatives of the involutonal and evolutionary ring of progress are listed; the mechanism of the movement of social information in both clockwise and counterclockwise directions is revealed. The definition of subtypes within socionic types is given, and also the importance of their role in the processes of information exchange in society is revealed. The role of the level of intelligence in the process of information transfer and communication between participants of information exchange is investigated. The conditions of effective leadership in a team and the selection of an optimal leader under the conditions of team formation according to the quadratic or other principle are described. The importance of team leaders understanding of correct information communication with subordinates and the need for the reliability and sufficiency of this information is indicated. The importance of further study of information exchange processes to ensure full-fledged information exchange in society is substantiated. The possibility of further scientific research within the specified issues and the field of practical application of the obtained research results has been analyzed.

Keywords: socionics; quadratic values; information metabolism; society; effective leadership.